

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/77/2015.

Iktatószám: Vj/77-73/2015.

BETEKINTHETŐ!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa az Oppenheim Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. F. G.; 1053 Budapest, Károlyi utca 12.) által képviselt **Agrárintegrátor Kft.** (1123 Budapest, Alkotás utca 53.), **Agrárspektrum Kft.** (1123 Budapest, Alkotás utca 53.) és **Agrochain Kft.** (1123 Budapest, Alkotás utca 53.) kérelmezőknek összefonódás engedélyezése iránti kérelemére indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a szintén az Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.** (4181 Nádudvar, Bem József utca 1.) és **KITE Kukorica és Iparinövény Termelési és Együttműködés Kft.** (4181 Nádudvar, Bem József utca 1.) meghozta az alábbi

h a t á r o z a t

Az eljáró versenytanács engedélyezi, hogy az Agrárintegrátor Kft., az Agrárspektrum Kft. és az Agrochain Kft. közös közvetett irányítást szerezzen a KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt. felett.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A 2015. június 30. napján kötött részvény-átruházási és üzletrész adásvételi szerződésekkel az Agrárintegrátor Kft., az Agrárspektrum Kft. és az Agrochain Kft. (a továbbiakban együtt: kérelmezők) 1/3-1/3-1/3 megoszlásban Guba Sándortól megvásárolták a KITE Mezőgazdasági és Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: KITE Zrt.) részvényei 21,08 százalékát, valamint a KITE Kukorica és Iparinövény Termelési és Együttműködési Kft. (a továbbiakban: KITE Kft.) összes üzletrészét és ezáltal közvetve a KITE Zrt. részvényeinek további 29%-át.
- 2) A kérelmezők a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2015. július 28-án benyújtott kérelmükben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján az 1) pontban hivatkozott tranzakciónak – mint vállalkozások összefonódásának – az engedélyezését kérték.
- 3) A kérelmezett összefonódás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint - nem bejelentés köteles. Az összefonódás engedélyezésére Magyarországon kívül más ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

- 4) Az eljáró versenytanács 2015. szeptember 14-i keltezésű, Vj/77-51/2015. számú végzésével a Tptv. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásáról döntött.

II.

Az összefonódás résztvevői

A KITE-csoport és a KITE Kft.

- 5) A KITE Zrt. és az általa irányított vállalkozások alkotta vállalkozáscsoport (a továbbiakban: KITE-csoport) meghatározó tevékenysége a mezőgazdasági input-csoportok (vetőmag, növényvédő szer, műtrágya, valamint gépek és alkatrészek) kereskedelme, továbbá a szántóföldi növények (termények) kereskedelme. Emellett a KITE-csoport az öntöző technikák széles skáláját kínálja, továbbá foglalkozik kertészeti tevékenységhez szükséges speciális beruházási eszközök értékesítésével és palántaneveléssel.
- 6) A KITE Zrt. közgyűlése a vállalkozás piaci magatartását meghatározó minden lényeges kérdésben egyszerű többséggel határoz, és szintén egyszerű többséggel választja meg az igazgatóság tagjait.
- 7) A KITE-csoport a 2014. évben – a csoporton belüli forgalom nélkül - 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.
- 8) A KITE Zrt. részvényeinek 29 százaléka a KITE Kft. tulajdonában van. A KITE Kft. piaci tevékenységet nem végez, a 2014. évben nettó árbevételt nem ért el.

A Csányi-csoport

- 9) A kérelmezők mindegyike a Csányi Sándor által irányított vállalkozáscsoport (a továbbiakban: Csányi-csoport) tagja. A Csányi-csoport agráripari és élelmiszeripari tevékenységet végez, továbbá tevékenységi köre kiterjed az ingatlanhasznosításra és a befektetési alap kezelésre. Az agráripari tevékenysége körében a Csányi-csoport mezőgazdasági inputok és termények kereskedelmével is foglalkozik, a vetőmagok és a termények esetében azok előállítását is végzi. A Csányi-csoport agráripari tevékenységéhez vásárol is mezőgazdasági inputokat.
- 10) A Csányi-csoport a 2014. évben – a csoporton belüli forgalom nélkül - 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el

III.

A mezőgazdasági inputok és a termények értékesítésének főbb piaci jellemzői

A mezőgazdasági inputok

- 11) A mezőgazdasági inputokat a jelentősebb kereskedők – köztük a KITE-csoport - az ország egész területén forgalmazzák. Ezek a vállalkozások a KITE-csoportéhoz hasonlóan a mezőgazdasági inputok teljes körét forgalmazzák (pl. IKR Agrár Kft.). A kisebb kereskedők csak egy-két input-csoport forgalmazását végzik. Adott mezőgazdasági input-csoport kereskedelmét végző vállalkozások azonban jellemzően annak valamennyi választékát forgalmazzák.

- 12) A kereskedők a mezőgazdasági input termékeket a gyártóktól szerzik be, melyek kisebb-nagyobb mértékben közvetlenül is értékesítenek a végfelhasználóknak. A közvetlen gyártói értékesítés elsősorban a műtrágya forgalmazására jellemző, mely esetében az országos forgalom több mint felét teszi ki. A vetőmagok esetében az országos felhasználás kevesebb mint harmada származik közvetlenül a termelőtől, míg a növényvédő szereknek csak 1-2 százaléka kerül közvetlenül a gyártótól a végfelhasználókhoz.
- 13) A *vetőmag* kereskedelem tekintetében a legnagyobb magyarországi forgalmazó a KITE-csoport, részesedése a magyarországi forgalomból¹ 20-30 százalék közötti. A további viszonylag jelentős súlyú vetőmag forgalmazók (Cargil Zrt., IKR Agrár Kft., Högyész Agrokémia Kft.) egyikének részesedése sem éri el az országos forgalomból a 10 százalékot. A Csányi-csoport részesedése az országos vetőmag kereskedelemről csekély mértékű, lényegesen kevesebb, mint 5 százalék, csakúgy mint a magyarországi vetőmag előállítás tekintetében.
- 14) A *műtrágya* kereskedelem esetében a KITE-csoport részesedése az országos forgalomból 15-25 százalék közötti. A további műtrágya forgalmazók közül a Bige-csoport részesedése meghaladja a KITE-csoportét, az IKR Agrár Kft.-é pedig hasonló mértékű, mint a KITE-csoporté. A Csányi-csoport részesedése az országos forgalomból műtrágya esetében is érezhetően 5 százalék alatti.
- 15) A *növényvédő szer* kereskedelemben a KITE-csoport részesedése a magyarországi forgalomból 30-40 százalék közötti. Jelentősebb versenytársainak (IKR Agrár Kft., Högyész Agrokémia Kft., Chemical Seed Kft.) részesedése ettől lényegesen elmaradva nem éri el a 10 százalékot. A Csányi-csoport részesedése a növényvédő szerek országos forgalmából is lényegesen kevesebb, mint 5 százalék.
- 16) A *mezőgazdasági gép- és alkatrész*, valamint az *öntöző berendezés* kereskedelem esetében a KITE-csoport részesedése az országos forgalomból egyaránt 20-30 százalék közötti. A Csányi-csoport nem foglalkozik mezőgazdasági gép- és alkatrész, illetve öntöző berendezés kereskedelemmel.
- 17) A Csányi-csoport mezőgazdasági tevékenységéhez vásárol is mezőgazdasági inputokat. *Vevőkénti* részesedése az országos forgalomból valamennyi mezőgazdasági input esetében minimális ([...]^{*}).

Termények

- 18) Az országos termény értékesítésből a KITE-csoport részesedése 5-10 százalék közötti, a Csányi-csoporté pedig minimális (lényegesen 5 százalék alatti), csakúgy mint azok magyarországi előállításából. A terményeken belül az olajos magvak esetében ugyanakkor a KITE-csoport a legnagyobb magyarországi forgalmazó. Részesedése a magyarországi forgalomból 20-30 százalék közötti. A Csányi-csoport az olajos magvak termeléséből és kereskedelméből is 5 százaléknál lényegesen kisebb mértékben részesedik. A további olajos mag forgalmazók közül a legnagyobb Cargil Zrt. részesedése sem éri el a 20 százalékot.
- 19) A KITE-csoport az értékesített terményeket az azokat megtermelő mezőgazdasági vállalkozásoktól vásárolja. *Vevőkénti* részesedése az országos forgalomból nem tér el érdemben az eladókénti részesedésétől.

¹ A vetőmagok és a továbbiakban a többi mezőgazdasági input esetében is az országos forgalomba beleértve a közvetlen termelői (gyártói) értékesítést is.

^{*} A [...] szimbólummal jelölt rész üzleti titkot képez.

IV. A piaci szereplők véleményei

- 20) A vizsgáló eljárása során [Tpv. 47. § (1) bekezdés a) pont] tíz-tíz mezőgazdasági input kereskedő versenytársat, illetve mezőgazdasági input felhasználó vevőt hívott fel adatszolgáltatásra. A megkeresések egyrészt az összefonódással érintett piacok szereplőinek a piacok működésével kapcsolatos ismereteinek megismerését célozták, másrészt lehetőséget biztosítottak a megkeresettek számára az összefonódás várható hatásaival kapcsolatos véleményük kifejtésére.
- 21) A megkeresett kereskedő versenytársak közül öt úgy nyilatkozott, hogy az összefonódás a piaci verseny szempontjából közömbös. Egy vállalkozás úgy ítélte meg, hogy az összefonódás inkább a versenyt élénkítő hatású. Négy vállalkozás pedig úgy látja, hogy az összefonódásnak inkább negatív hatásai lehetnek. Ez utóbbiak azonban inkább csak az általánosság szintjén fogalmazták meg aggályaikat (pl. „nem tesz jót a versenyhelyzetnek”, „példátlan erőkoncentrációhoz vezethet és kizárja a gyakorlatban a piaci versenyt”).
- 22) A válaszoló kilenc vevő közül négynek a véleménye szerint az összefonódás inkább pozitív hatásokkal jár. További négy vevő szerint az összefonódás közömbös a piaci versenyszempontjából, míg egy vevő inkább negatívan látja az összefonódást, mert a töркеerős Csányi-csoport tovább erősítheti a KITE Zrt. pozícióit.

V. Az engedélykérési kötelezettség

Összefonódás

- 23) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítási jogot szerez valamely tőle független vállalkozás felett.
- 24) A Tpv. 23. § (2) bekezdésének a) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel rendelkezik.
- 25) A Tpv. 23. § (3) bekezdés a) pontja alapján közvetett irányítással rendelkezik a vállalkozás azon vállalkozás felett, amelyet az általa közvetlenül irányított vállalkozás – *vele együtt* vagy önállóan – közvetlenül irányít.
- 26) Az előzőekre tekintettel a kérelmezők a KITE Kft. felett, annak üzletrészei együttesen 100 százalékának megszerzésével a Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerinti közös közvetlen irányítást szereztek, ami a Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján vállalkozások összefonódásának minősül.
- 27) A kérelmezők egyidejűleg megszerezték a KITE Zrt. részvényei 21,08 százalékát, amely a KITE Kft. részvényeivel együtt (ld. 1. és 8. pontok) kiadja a KITE Zrt. részvényeinek többségét (21,08+29=50,08). Erre tekintettel a kérelmezők a KITE Zrt. felett a Tpv. 23. § (3) bekezdés a) pontja szerinti közvetett közös irányítást szereztek (figyelemmel a hivatkozott törvényhely „vele együtt” fordulatára), ami a Tpv. 23. § (1) bekezdés a) pontja alapján szintén vállalkozások összefonódásának minősül.
- 28) Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy több vállalkozás (egyenként 50 százalék alatti, de) együttesen 50 százalék feletti szavazati joga egy további vállalkozásban az afölötti közös irányításuknak csak szükséges, de nem elégséges feltétele. További szükséges feltétel, hogy az adott vállalkozás tulajdonosai más kombinációban ne legyenek képesek 50 százalékot meghaladó együttes szavazati jogot biztosítani. Ez elkerülhető a vállalkozás valamely

együttesen 50 százalék meghaladó szavazati joggal rendelkező tagjai közötti, az együttszavazásukra vonatkozó megállapodással, vagy az ilyen tulajdonosok közötti olyan strukturális kapcsolatra tekintettel, ami objektíve biztosítja együttszavazásukat. Az adott esetben ez utóbbi körülmény áll fenn, figyelemmel arra, hogy a KITE Kft. és a KITE Zrt. szavazati jogainak többségét (a KITE Zrt. esetében részben közvetetten) együttesen megszerző kérelmezők mindegyike ugyanazon vállalkozáscsoportba (a Csányi-csoportba) tartozik, így objektíve biztosított az együttszavazásuk. Általánosságban is igaz, hogy ha több ugyanazon vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozás rendelkezik (akár közvetlenül, akár közvetlenül és közvetetten) együttesen 50 százalékot meghaladó szavazati joggal a további vállalkozásban, akkor közös irányítójának minősülnek.

- 29) A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének az egymással összefüggő ügyletek egy összefonódásként, illetve több összefüggő összefonódás egy eljárásban történő elbírálásáról szóló 1/2015. számú közleményének (a továbbiakban: 1/2015. Közlemény) 4.a) pontja alapján több ügylet egy eljárásban való elbírálására kerülhet sor akkor *„amikor a külön-külön is összefonódásnak minősülő ügyletek a köztük fennálló összefüggések miatt ténylegesen egyetlen Tpv. 23. § (1) bekezdése szerinti összefonódást valósítanak meg”*. Ennek egyik alapesetét képezik az 1/2015. Közlemény 6. a) pontja szerint az *„Egymásra épülő ügyletek, amelyek mögött egységes gazdasági cél húzódik meg, melyet a tranzakció sorozat egyes lépései önmagukban nem, hanem csak együttesen képesek megvalósítani.”*
- 30) Az eljáró versenytanács úgy ítélte meg, hogy az 1) pont szerinti tranzakció sorozat nem vitatható gazdasági célja az, hogy a kérelmezők (és rajtuk keresztül Csányi Sándor) irányítást szerezzenek a KITE-csoport felett. A kérelmezőknek a KITE Kft. feletti közös közvetlen irányításszerzésére kizárólag ennek érdekében került sor. Ezt egyértelműen alátámasztja az is, hogy a KITE Kft. piaci tevékenységet nem végez, és önmagában nem rendelkezik irányítással a KITE Zrt. felett, így a kérelmezőknek a felette történő közös irányításszerzése önmagában nem lenne ésszerű lépés.
- 31) Az előzőekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint a kérelmezőknek a KITE Kft. feletti közvetlen közös irányításszerzése nem minősül önálló összefonódásnak, hanem része az 1) pont szerinti tranzakció végső célját szolgáló, a kérelmezőknek a KITE Zrt. feletti közös közvetett irányításszerzését megvalósító összefonódásnak. Másként: az 1) pont szerinti részvény-, illetve üzletrészszerzések egyetlen összefonódást valósítanak meg.
- 32) Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a jelen eljárásban vizsgált összefonódás tartalmilag megegyezik az 1/2015. közlemény Melléklete 1.d) pontjában leírt helyzettel, azzal az eltéréssel, hogy a jelen esetben nem egyedüli, hanem közös közvetett irányításszerzés történik.

A küszöbértékek

- 33) A Tpv. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivataltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.
- 34) A Tpv. 26. § (2) bekezdés b) pontja alapján az összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a közvetlen irányítást szerző vállalkozás, valamint az a vállalkozás, amely felett irányítást szereznek. Mindezek alapján a jelen összefonódás közvetlen résztvevői: az KITE

Kft., a felette közös közvetlen irányítást szerző kérelmezők, valamint a kérelmezők közös közvetett irányítása alá kerülő KITE Zrt.

- 35) A Tpvt. 26. § (3) bekezdés szerint közvetett résztvevőnek minősülnek azon vállalkozáscsoport további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik. A Tpvt. 26. § (5) bekezdés értelmében érintett vállalkozáscsoport a (2) bekezdés szerinti valamely közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese. Az előzőek alapján összefonódással érintett vállalkozáscsoportnak a Csányi-csoport, a KITE-csoport és a KITE Kft. minősülnek. Ezeknek a vállalkozáscsoportoknak az összefonódást megelőző utolsó hitelesen lezárt (2014.) üzleti évben elért együttes nettó árbevétele meghaladta a tizenötmilliárd forintot, és ezen belül kettő (a Csányi-csoport és a KITE-csoport) esetében az ötszázmillió forintot, ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

VI.

Az összefonódás értékelése

- 36) A Tpvt. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 37) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján az eljáró versenytanács az összefonódások horizontális-, vertikális- és portfólió hatásait vizsgálta [lásd a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2014. számú Közleménye (a továbbiakban: 1/2014. Közlemény) 11. pontját].

Az érintett piacok

- 38) A Tpvt. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 39) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Érdemben azonban csak azon érintett piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 37) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.
- 40) A jelen esetben az eljáró versenytanács az egyes mezőgazdasági input-csoportok (vetőmag, műtrágya, növényvédő szer, mezőgazdasági gép és alkatrész, öntöző berendezés), valamint a termények körében vizsgálta, hogy mi minősül érintett árupiacoknak.
- 41) Az egyes *mezőgazdasági input-csoportok* között nyilvánvalóan nincs keresleti helyettesítés. Szintén nincs, de legalábbis igen korlátozott a keresleti helyettesítés az egyes input-csoportokon belüli választékok esetében (pl. valamely növény termesztéséhez más növény vetőmagja nem használható, adott kártevő ellen csak a megfelelő növényvédő szerek hatékonyak). Azt pedig, hogy az egyes input-csoportokon belüli választékok között van-e olyan fokú kínálati helyettesítés, ami alapján az adott input-csoport egységes árupiacot alkotna, az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek vizsgálni. A jelen összefonódás

versenyhatásai ugyanis – figyelemmel az irányítás alá kerülő KITE-csoport tevékenységi körére – releváns módon kizárólag a mezőgazdasági inputok *kereskedelméhez* kapcsolódnak. A kereskedelmi tevékenység esetén pedig (a jelen esetben figyelembe véve azt is, hogy az adott input-csoport forgalmazó kereskedők jellemzően valamennyi választékot forgalmaznak) az egyes kereskedőknek az adott input-csoport egésze tekintetében meglévő piaci pozíciója (pl. piaci részesedése) a meghatározó a versenyhelyzet, és így az összefonódás versenyhatásai tekintetében. Erre tekintettel az eljáró versenytanács a jelen összefonódással érintett árupiacoknak az egyes mezőgazdasági input-csoportok kereskedelmét tekintette. Azt, hogy esetlegesen a mezőgazdasági inputok kereskedelmének egésze minősül-e érintett árupiacnak az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek vizsgálni, mert – a később részletezettek szerint – az egyes input-csoportok kereskedelmét elkülönült árupiacoknak feltételezve sem voltak azonosíthatók káros versenyhatások.

- 42) A *termények* esetében az olajos magvak és a gabonafélék kereskedelme mutat olyan sajátosságokat, amelyek alapján nem zárható ki az, hogy egymástól elkülönült árupiacot alkotnak. Az eljáró versenytanács ennek feltételezése mellett vizsgálta az összefonódást. Ez azonban nem jelent egyértelmű elköteleződést az elkülönült árupiacok mellett, csupán azt, hogy a kérdést nem volt szükséges eldönteni, mert a szűkebb piacok feltételezése mellett sem mutatkoztak káros versenyhatások.
- 43) A fenti árupiacok mindegyike esetében – figyelemmel arra, hogy a jelentősebb kereskedők áruikat országosan forgalmazzák - érintett földrajzi piacnak az eljáró versenytanács Magyarország egész területét minősítette. Nem zárható ki ugyanakkor az, hogy egyik vagy másik input-csoportra nézve a földrajzi piac szélesebb, mint Magyarország. Ennek vizsgálatát azonban az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek, mert Magyarország egész területe, mint lehetséges legszűkebb földrajzi piac feltételezése mellett sem voltak azonosíthatók káros versenyhatásai az összefonódásnak.

Az összefonódás hatásainak értékelése

Horizontális hatások

- 44) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen vannak. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozáscsoport piaci részesedése. A növekvő piaci részesedés lehetőséget teremt a vállalkozáscsoport számára kizsákmányoló (például túlzottan magas eladási ár megállapítása) és versenykorlátozó (például piacra lépés akadályozása) magatartásokra egyaránt (egyoldalú hatás), továbbá növeli a versenyt korlátozó megállapodások létrejöttének, illetve a párhuzamos magatartások esélyét az érintett piacon (koordinatív hatás).
- 45) Az adott esetben a KITE-csoport és a Csányi-csoport azonos tevékenysége a vetőmagok, a műtrágyák, a növényvédő szerek és a termények (azon belül a gabonafélék és az olajos magvak) kereskedelme.
- 46) A fenti áruk közül a *gabonafélék* kereskedelme tekintetében a két vállalkozáscsoport együttes érintett piaci részesedése nem haladja meg azt a mértéket (20 százalék), amely alatt az 1/2014. Közlemény 14. ba) pontja alapján egyértelműen kizárhatók a káros horizontális hatások.
- 47) A *műtrágyák* esetében a két vállalkozás együttes érintett piaci részesedése csekély mértékben meghaladta a 20 százalékot. Ezen belül azonban a Csányi-csoport részesedése lényegesen kevesebb, mint 5 százalék, és két olyan vállalkozáscsoport is van, amely a KITE-csoportéhoz

hasznoló (sőt a Bige-csoport lényegesen magasabb) érintett piaci részesedésű. Ezért az 1/2014. Közlemény 14.ca) és cb) pontja alapján a műtrágya kereskedelme tekintetében sem kell káros horizontális hatással számolni.

- 48) A *vetőmagok*, a *növényvédő szerek* és az *olajos magvak* kereskedelme esetében a két vállalkozáscsoport együttes érintett piaci részesedése mindegyik áru tekintetében meghaladta a 20 százalékot. A Csányi-csoport részesedése ugyan lényegesen kevesebb volt, mint 5 százalék, azonban egyik fenti érintett piacon sincs olyan vállalkozás, amelynek részesedése akár csak megközelítené a KITE-csoportét. Vagyis az 1/2014. Közlemény fentebb hivatkozott 14.cb) pontja szerinti feltétel nem áll fenn, így nem zárható ki nyilvánvalóan a káros horizontális hatás. Az eljáró versenytanács azonban – figyelemmel a Csányi-csoport igen alacsony piaci részesedéseire, továbbá arra, hogy a megkeresett piaci szereplők (versenytársak, vevők) túlnyomó része nem fogalmazott meg aggályt az összefonódással kapcsolatosan – úgy ítélte meg, hogy ezeken az érintett piacokon sincs versenyaggályra alapot adó ok.
- 49) Fenti döntésénél az eljáró versenytanács tekintettel volt arra is, hogy a Csányi-csoportnak a fenti érintett piacokon meglévő alacsony részesedése azzal jár, hogy a nemzetközi versenyjogi gyakorlatban az összefonódások elbírálásakor fontos szerepet játszó Herfindal-Hirschmann index (HHI) növekmény egyik érintett piacon sem éri el azt a mértéket (150), amely felett az Európai Bizottság gyakorlata alapján csak speciális körülmények fennállása esetén kell káros horizontális hatás jelentkezésével számolni.²

Vertikális hatás

- 50) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az összefonódás következtében integrálttá váló, egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.).
- 51) Az adott esetben vertikális kapcsolat áll fenn a KITE-csoport mezőgazdasági input kereskedelmi tevékenysége és Csányi-csoport mezőgazdasági tevékenysége között. Ez a vertikális kapcsolat annak ellenére releváns lehet, hogy a Csányi-csoport is végez mezőgazdasági input kereskedelmi tevékenységet. Ezen tevékenység esetében ugyanis a Csányi-csoport piaci jelenléte nagyságrenddel elmarad a KITE-csoportétól
- 52) A két vállalkozáscsoport közötti érintett piac szintű vertikális kapcsolódások közül csak a KITE-csoportnak, és csak annak növényvédő szer kereskedelmi tevékenysége (mely a Csányi-csoport növénytermesztési és vetőmag előállítási tevékenységével áll vertikális kapcsolatban) esetében haladja meg az érintett piaci részesedés azt a mértéket (30 százalék), amely felett az 1/2014. Közlemény 14. bb) pontja alapján káros vertikális hatással lehet számolni.
- 53) A jelen esetben azonban a Csányi-csoportnak a növénytermesztésben és a vetőmag előállításban meglévő minimális piaci részesedésére tekintettel gyakorlatilag kizárható a KITE-csoportnak, mint eladónak az elzárkózása más vállalkozások mezőgazdasági inputtal történő kiszolgáltatásától. Szintén az alacsony piaci részesedéseire tekintettel a Csányi-csoport

²A BIZOTTSÁG (2004/C 31/03) IRÁNYMUTATÁSA a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló tanácsi rendelet szerinti horizontális összefonódások értékeléséhez 19. pont.

azon magatartásának sem lenne érzékelhető piaci hatása, ha input beszerzéseit kizárólag az irányítása alá kerülő Kite-csoporttal bonyolítaná.

Portfólió-hatás

- 54) A portfólió-hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.
- 55) Az összefonódás révén a Csányi-csoport tevékenységi köre bővül a mezőgazdasági gépek és alkatrészek, valamint az öntöző berendezések kereskedelmével. A KITE-csoport részesedése azonban ezen tevékenységek magyarországi forgalmából nem éri el azt a mértéket (30 százalék), amely felett az 1/2014. Közlemény 14.bc) pontja alapján káros portfólió hatással kellene számolni.

Összegzés

- 56) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tptv. 76. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tptv. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálói indítvánnyal – a kérelmezett összefonódást engedélyezte.

VII.

Eljárási kérdések

- 57) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tptv. 45. §-án, illetékessége a Tptv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal jár el versenyfelügyeleti eljárásban a Tptv. rendelkezéseinek megsértése esetén – a 86. § (1) bekezdése alapján a bíróság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével –, továbbá azokban a hatósági ügyekben, amelyek tekintetében törvény az eljárást hatáskörébe utalja, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 58) Az eljáró versenytanács határozatát a Tptv. 73. § (2) bekezdése és 74. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 59) Az eljáró versenytanács a 2015. szeptember 14.-i Vj/77-51/2015. számú végzésével a Tptv. 72. § (3) bekezdése alapján az összefonódás piaci hatásai teljes körű vizsgálatának szükségességéről döntött, mire tekintettel a jelen eljárásban nem alkalmazta a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontja szerinti egyszerűsített döntést [lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 3/2014. számú közleménye 17. a) pont].
- 60) A kérelmező a Tptv. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat, továbbá az eljáró versenytanács Tptv. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásáról szóló döntését követően a Tptv. 62. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően kiegészített igazgatási szolgáltatási díjat határidőben megfizette.
- 61) Az eljárást befejező döntést a Tptv. 63. § (3) bekezdése szerint négy hónapon belül kell meghozni, ha az eljáró versenytanács a Tptv. 72. § (3) bekezdése alapján az összefonódás piaci hatásainak teljes körű vizsgálatának szükségességéről döntött. A ügyintézési határidő kezdőnapja a Ket. 65. § (1) bekezdése alapján a kérelem beérkezését követő nap, azaz 2015.

július 29. Ennek megfelelően – figyelemmel a Ket. 33. § (3) bekezdésének c) pontjára, melyek értelmében a hiánypótlás kiadásától és a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban együtt: 49 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be – az ügyintézési határidő 2016. január 17. napján jár le.

62) Az ügyfeleket [Tpv. 52. § aa) pont] megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. október 7.

dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
előadó versenytanácstagként eljárva

dr. Berki Ádám s.k.
versenytanácstag

dr. Bara Zoltán s.k.
versenytanácstag